

Csehy Zoltán

Nottetempo

(Sylvano Bussotti születésnapjára, 2006. 10. 1.)

*Ó, Bussotti, a legálmosabb, legálszentebb faun!
Nem tudni meddig ér a színlelés,
s tart-e deréktól fölfelé is! A Nottetempo
isteni kéje bőrdre rajzolja-e a borzongást
újra meg újra, ha a Vatikán bölcs kertjeiben
ülsz és emlékezel?*

*Michelangelo leesett a fatákolmányról, s a bűn
kigyója marta lábát: most Philoktétész ő, s II. Gyula
Odüsszeusként ráveszi a festésre (ősi jóslat, hogy
ecsetje nélkül Trója, a Cappella Sistina bevehetetlen),
de még inkább gyözködi a fiú, a pazar fényű
Antonio Mini, akinek tehetsége épp abban rejlik, hogy
Neoptolemosz legyen, a legszebb és legkegyetlenebb,
mint az ölebbe képzelt fügelevél,
ha a Zephyr borzolja reneszánsz éjszakákon.
M. lehetne persze Eurüdiké is, akit Orpheusz (a kis Mino)
vezet vissza a történetbe kiengesztelve Hádészt (II. Gyula), de
a tragikus véghez egyértelműen tiszta nemek kellenek
a fügefalevél alatt is, s a pápa mégsem lehet önnön
lényénél infernalisabb (képzeld csak Perszephonének
az anyaszentegyházat, s kilátástalan allegóriákba
jutsz!). És itt léphetne be a zeneszerző, Bussotti, aki
akár Aristeo, magáévá akarja tenni Eurüdikét,
akit siettében megmar a nyelv kigyója, s alászáll
az élettelen zsongásba, hogy beláthatatlannak tetsző, de
pontosan kiszámítható folyamatokat
indítson be a világ operaszínpadain.
A paletta széttört, a festék
szerteloccsan (Flóra szájából kiköpött virágcafatok),
a borzas mellkas, csúnya, spontán színei tompítják
a jelentést, csak egy biztos, hogy te, Mino, te tartod
kezedben a cselekmény kalandos
szálait, s törvényszerű a bukás,
mint Phaetoné a nap szekeréről, mely csak egyetlen
fajta zenére járt!*

Az Edgard Varèse-matt I.

(Offrandes: La Croix du Sud)

*Amikor ezt a verset, José Juan Tablada versét,
ezt a szöveget, mely olyan, akár a bőrön túlövő hús,
vagy a körömágy irányába növő köröm, a befelé irányuló szőr,
érzéketlen hangtömbökké változtatom, még nem
vagyok teljesen tisztában azzal, hogy bárhogy tegyem is:
a harmónia elkerülhetetlen.*

*Az alkimista, akár egy gumilabdát,
kifordítja a kristálygömböt,
hogy szétáradjanak a csillagjegyek, a gázok, és kitöltsék
a csak elemeiben leírható eget.*

*Hogyan is olvasom ezt a szöveget, mit hoz ki belőlem, ha
hanggá teszem és minden hangot tárggyá teszek és lesz oldaluk,
peremiük,
méretarányuk, rakosgathatók lesznek, mint a dobozok,
és dobozolhatók, akár a horoszkópos könyvek a zodiákus
rendje szerint az asztrológustanoda pincéiben.*

*Akár a korall, úgy mozog a nő,
az előbúvölt, az orchideaajkú homunculus,
aztán széteszlik a delej, s magyar mércével
legalább Jókaiig párállik vissza.
Oda nő vissza a körme is, a haja, a szeméremszőre,
a szaga. Nem tudom, ha csak szólni hagyom őt,
a zörejt, ha csak megnyilvánulni a tömböt
a szaggatottságot gondosan kerülve, azt sugallva mégis,
nyilvánvaló, hogy nem vétek az alkímia
elemi szabályai ellen.*

*Az égen a sarki majmok albínók,
a bánatái, a reménytelenségéi, akár ez a nő,
írja hirtelen Tablada, s bár nyilvánvalóan hisz bennük,
nem készített velem több csillagjóslatot.*